FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 36654
Nom: Geografia del món actual
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA

COORDINACIÓ

PITARCH GARRIDO MARIA DOLORES

RESUM

L'assignatura optativa de *Geografia del Món Actual* oferix una comprensió crítica de les relacions entre l'ésser humà i el seu entorn, analitzant com les societats organitzen l'espai, transformen el territori i construïxen identitats culturals. A través d'un enfocament interdisciplinari, s'aborden temes com la distribució de la població, els moviments migratoris, els processos d'urbanització, la globalització, les desigualtats socioespacials i la interacció entre cultura i territori.

Un eix fonamental de l'assignatura és la integració dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) com a marc per a interpretar els desafiaments globals contemporanis. S'analitzen, per exemple, les implicacions territorials del ODS 11 (ciutats i comunitats sostenibles), del ODS 10 (reducció de les desigualtats) o del ODS 13 (acció pel clima), entenent que el territori és un espai clau on es manifesten estos reptes i on han d'abordar-se.

S'analitzen les tensions i conflictes en l'organització del poder a escala mundial, així com qüestions relacionades amb el control dels recursos naturals, les disputes territorials, les dinàmiques migratòries forçades i el paper dels actors estatals i no estatals en la configuració de l'orde mundial.

Es busca desenvolupar una mirada crítica sobre l'espai geogràfic com a construcció social, comprendre la complexitat del món contemporani i reflexionar sobre les estratègies necessàries per a promoure un desenvolupament més just, equitatiu i sostenible.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1334 - Grau en Periodisme

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Conéixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentació i representació del món actual. La perspectiva geogràfica
1.1. Què estudia la geografia?
1.2. Globalització
1.3. Desenvolupament i medi ambient
1.4. Economia, institucions, societat i política en el territori
1.5. Metodologies, fonts i tècniques

2. Geopolítica del món actual
2.1. Multipolaritat i reconfiguració del poder global. L'emergència de noves potències, ressorgiment d'antics espais de poder i hegemonia occidental tradicional. Noves aliances i tensions.
2.2. El control de territoris estratègics i recursos naturals
2.3. Estats fallits
2.4. Sobirania i drets humans
2.5. Ciberseguretat i control tecnològic
2.6. Geopolítica ambiental i canvi climàtic. El medi ambient, un factor clau en la diplomàcia i la governança global.

3. Fluxos de població, xarxes urbanes i organització de territori
3.1. Població i territoris
3.1.1. Antropocè
3.1.2. La població mundial. Un món finit. Els límits del creixement
3.1.3. Els reptes demogràfics en el món actual: el nord i el sud global
3.1.4. Fluxos de població
3.2. Món rural i urbà
3.2.1. Conceptes clau per a entendre els nous processos territorials en espais rurals i urbans
3.2.2. Els assentaments humans i l'ordenació del territori
3.2.3. Les activitats econòmiques lligades al territori. Del local al global
3.2.4. Les polítiques regionals, sectorials i de cohesió
3.2.5. El futur dels territoris rurals i de les ciutats
3.2.6. La dimensió internacional de les ciutats i els processos d'urbanització
3.2.7. La mar i els oceans. Nous usos i control dels recursos
3.2.8. L'espai exterior

4. Organització espacial del sistema econòmic internacional. Xarxes de transport i intercanvis comercials
4.2. Xarxes de transport
4.3. El comerç internacional
4.4. Nivells de desenvolupament i dependència econòmica. Reducció de les desigualtats. Educació i salut.
4.5. Terciarització i financerització de l'economia mundial
4.6. Mobilitats temporals: turisme. Impactes i noves necessitats

5. Desafiaments de l'organització d'espai geogràfic mundial
5.2. Noves realitats: intel·ligència artificial, energies alternatives, producció i consum sostenibles.
5.3. El paper de la societat organitzada. Moviments ciutadans a diferents escales.
5.4. Perspectives de futur

Aquest pla d'estudis es plasmarà en el següent resultat d'aprenentatge:

- Examinar processos i problemes territorials i socials en diferents escales i procedir amb eficàcia a la recerca, selecció i tractament d' informació diver- sa aplicada a l' estudi de problemes i qüestions concretes, així com l' ús de mitjans informàtics per al tractament i presentació de la informació, el tractament estadístic i elaboració de gràfics i cartografia temàtica i una millora de l' expressió oral i escrita.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Total hores	**45,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	45,00
Estudi i treball autònom	22,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**67,50**

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dues sessions de treball a la setmana. En algunes de les sessions les qüestions teòriques analitzades es complementen amb documentals o conferències relacionades amb processos i problemes analitzats. L'estudiant farà activitats complementàries, dins i fora de l'aula, a mesura que vagen desenvolupant-se els continguts del temari. Comptarà també amb hores setmanals per a tutories.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria

Modalitat A
S'estableix un sistema d'avaluació que combina l'esforç continu durant el curs amb una prova final escrita. Les activitats d'avaluació contínua seran de dos tipus: assaigs (amb presentacions orals a classe) i treballs pràctics, i podran suposar per a l'estudiant fins a una qualificació de 5 punts.

A més, hi haurà una prova final escrita que podrà suposar fins a un màxim de 5 punts sobre la qualificació global. Per tal que ambdues qualificacions puguen ser ponderades, l'estudiant haurà d'obtindre almenys 4

punts (sobre 10) en la prova final escrita.

Modalitat B
En cas que alguna persona matriculada a l'assignatura no puga assistir a classe i, per tant, no puga fer l'avaluació contínua, haurà de comunicar-ho a la professora abans de la meitat del quadrimestre per tal que puguen acordar una forma alternativa d'avaluació. En qualsevol cas, la no assistència almenys al 80% de les classes (absències no justificades) suposarà no poder optar a la qualificació d'excel·lent. La nota màxima serà de 8 sobre 10 punts.

Segona convocatòria
L'assignatura podrà recuperar-se en segona convocatòria mitjançant un examen complet, tant de teoria (5 punts) com de pràctiques (5 punts).

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

Honestedat acadèmica

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a l'avaluació justa del treball de l' estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta. L'ús d'eines d'intel·ligència artificial s'adequarà al que disposa la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València" o la normativa que la substituïsca.

Tant en l'examen com en els exercicis pràctics s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta d' ortografia, ortotipografia o d'expressió comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

Cloke, P., Crang, P., & Goodwin, M. (Eds.). (2013). *Introducing human geographies* (3rd ed.). Hodder Arnold.

Daniels, P., Bradshaw, M., Shaw, P., & Sidaway, J. (Eds.). (2008). *Human geography: Issues for the 21st century*. Prentice Hall.

Dicken, P. (2015). *Global shift: Mapping the changing contours of the world economy*. Sage Publications.

Jones, A. (2012). *Human geography: The basics*. Routledge.

Knox, P. L., & Marston, S. A. (2004). *Human geography: Places and regions in global context*. Pearson.

Méndez, R. (2011). *El nuevo mapa geopolítico del mundo*. Tirant lo Blanch.

Naciones Unidas. (Varios años). *Informe sobre desarrollo humano*. Mundi Prensa.

Nogué, J., & Romero, J. (Eds.). (2006). *Las otras geografías*. Tirant lo Blanch.

Romero, J. (Coord.). (2007). *Geografía humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado* (2ª ed.). Ariel.

Sánchez, M. et al. (2022). *Geografía económica*. Tirant lo Blanch Humanidades.

Sorensen, G. (2010). *La transformación del estado*. Tirant lo Blanch.

Referències complementàries

Chant, S., & McIlwaine, C. (2009). *Geographies of development in the 21st century: An introduction to the Global South*. Edward Elgar.

Cheshire, P., Nathan, M., & Overman, H. (2014). *Urban economics and urban policy: Challenging conventional policy wisdom*. Edward Elgar.

Durand, M. F. et al. (2008). *Atlas de la globalización. Comprender el espacio mundial contemporáneo*. Publicacions de la Universitat de València.

Glaeser, E. (2011). *Triumph of the city*. Penguin Press.

Goudie, A. S. (2013). *The human impact on the natural world: Past, present and future* (7th ed.). Wiley-Blackwell.

Klein, N. (2014). *This changes everything: Capitalism vs. the climate*. Simon & Schuster.

Le Monde Diplomatique. (2009). *El atlas geopolítico 2010*. Akal Ediciones.

McNeill, J. R. (2003). *Algo nuevo bajo el sol: Historia medioambiental del mundo en el siglo XX*. Alianza.

Naciones Unidas. (Varios años). *Informe sobre desarrollo humano*. Mundi Prensa.

Oates, W. (Ed.). (2006). *The RFF reader in environmental and resources management*. Resources for the Future.

Pike, A., Rodríguez-Pose, A., & Tomaney, J. (2006). *Local and regional development*. Routledge.

Rodríguez-Pose, A. (2002). *The European Union: Economy, society and policy*. Oxford University Press.